

Raadsvergadering d.d. 26 februari 2019

Raadsnota nummer ZN.173070

Onderwerp: Controleprotocol en normenkader 2018

Vragen van fractie

Naam raadslid: Bianca Buinsters

- Hoe vaak heeft BDO de gemeentelijke begroting al gecontroleerd?
 - *De jaarrekening 2018 wordt/is de 4^e keer.*
- Waarom zien jullie geen noodzaak om de 1% goedkeuring aan te scherpen. Vind 1% een behoorlijk bedrag op onze begroting. Het moet eigenlijk gewoon kloppen. Dus ik zie geen bezwaar om dit niet aan te scherpen. Hoe is het andere jaren gegaan? Gingen we toen over die 1% en raden jullie het daarom af?
 - *Stel dat je kiest voor een lagere tolerantie dan 1%, dan moeten er veel meer controles en steekproeven uitgevoerd worden door de accountant, en als voorbereiding hierop ook door onze eigen Interne Controle (IC). Daarmee worden de controlekosten ook veel hoger (en elke euro die je aan de accountant uit geeft, kun je niet aan andere dingen uitgeven). Dat is zonde van het geld als er geen aanleiding voor is. Deze 1% is altijd de eis geweest en wordt ook landelijk zo uitgevoerd (ook in het bedrijfsleven geldt deze norm). Indien er in het verleden incidenten/misstanden zijn geweest, die het rechtvaardigen om hier strakker op te controleren, dan is dat verdedigbaar. Dit is echter in Oosterhout niet het geval.*

3. Goedkeurings- en rapporteringstoleranties

3.2 Rapporteringstoleranties

- De rapporteringstolerantie wordt door de gemeenteraad vastgesteld, met inachtneming van de minimeisen volgens het BADO.

Wat is de BADO? Wat is de minimeis? Waar kan ik deze vinden?

- *Het BADO staat voor Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden. Dit is een wet uit 2003 en is te vinden op internet:*
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0015524/2017-12-09>
Hier staan in artikel 2 de goedkeuringstoleranties gemeld (1% voor fouten en 3% voor onzekerheden). In artikel 5.4. staan de rapporteringstoleranties vermeld voor specifieke uitkeringen (voor de SiSa – zie verderop). Aan deze eis moet de gemeente voldoen. De rapporteringstoleranties voor de rest wordt door de gemeenteraad bepaald (Controleverordening artikel 213 Gemeentewet, artikel 2).
- Wat betreft de rapporteringstolerantie voor de jaarrekening als geheel, geldt een bedrag van € 50.000,-. Dit betekent dat alle budgetoverschrijdingen groter dan € 50.000,- worden vermeld in de accountantsrapportage.

Vind dit een behoorlijk bedrag. Waarom is dit zo hoog?

- *Ook hier is het even goed om te beseffen dat deze grens voor de accountantsrapportage geldt. In de jaarrekening worden kleinere verschillen ook al toegelicht in paragraaf 6.3. Overzicht van baten en lasten. Aangezien de accountant de jaarrekening controleert, kijken zij ook naar deze paragraaf. Het verlagen van deze grens betekent een nog dikker accountantsrapport en eigenlijk geen toegevoegde informatie gezien het feit dat de verschillen al in de jaarrekening zelf zijn toegelicht.*
- Single Information Single Audit (SIS)
Wat wordt hiermee bedoelt?
 - *In de jaarrekening legt de gemeente ook verantwoording af over specifieke uitkeringen (ontvangen subsidies en bijdragen) die vallen onder SiSa. Jaarlijks publiceert het Ministerie van Binnenlandse Zaken het overzicht welke specifieke ontvangen subsidies en bijdragen vanuit het Rijk en provincie onder de SiSa moeten worden opgenomen. De accountant controleert de verantwoordingen op fouten en onzekerheden en rapporteert hierover in het accountantsverslag. Vroeger kwam er voor elke subsidie / bijdrage apart een accountant van het ministerie of de provincie langs om de uitgaven te controleren, maar door de SiSa gebeurt dit maar één keer (door onze eigen accountant) en is de afspraak dat andere accountants gebruik maken van deze SiSa-verantwoording. Hiermee wordt landelijk veel geld en tijd bespaard.*

4 Rechtmatigheid

- Het Normenkader van de gemeente Oosterhout is de lijst van de geldende wet- en regelgeving die relevant is voor het accountantsonderzoek naar de rechtmatigheid voor het specifieke controlejaar. Deze lijst wordt jaarlijks geactualiseerd en ter vaststelling aangeboden aan de raad.
Is deze lijst er al en is deze al aangeboden aan de raad?
 - *Ja, deze is als bijlage I (blz. 8 e.v.) toegevoegd aan het controleprotocol; dit is het normenkader.*
- Voor de opzet en de inrichting van deze lijst zijn de taakvelden van **IV3** als uitgangspunt genomen.
Wat betekend IV3?
 - *IV3 staat voor Informatievoorziening voor Derden. Dit is een rapporteringssysteem waarin cijfers uit de begroting, kwartaalcijfers en jaarrekening worden aangeleverd aan het CBS. Het CBS deelt deze financiële informatie weer met ministeries, Europese unie, etc. De cijfers die de gemeente aanlevert moeten uiteraard wel vergelekt kunnen worden met elkaar. Daarom schrijft het CBS een vaste indeling voor; dat zijn de taakvelden van IV3. Taakveld 1 is bijvoorbeeld veiligheid. Onder dit taakveld zitten weer een subcluster 1.1. brandweer en 1.2. openbare orde. Doordat de begroting van alle gemeenten volgens deze vaste indeling worden ingediend, wordt het mogelijk om op landelijk niveau gemeenten onderling en over de jaren heen te vergelijken.*
- Collegebesluiten vallen niet onder de rechtmatigheidscontrole, tenzij de controle hiervan verplicht is op basis van hogere regelgeving of raadsbesluiten c.q. verordeningen.

Waar vallen collegebesluiten wel onder?

- *Vaak zijn collegebesluiten meer uitvoerend van aard en daarom voor de rechtmatigheidscontrole niet direct van belang. Dat wil echter niet zeggen dat hier geen controles op plaatsvinden. Dat doen wij onder andere door interne controles binnen de gemeente Oosterhout.*

5.1. Voorwaardencriterium

- Voorwaarden uit eigen interne regelgeving behoren alleen tot het normenkader indien het bepalingen betreft inzake recht, duur en hoogte. Hiermee worden bepalingen bedoeld zoals voor wie een uitkering of bijdrage geldt, hoe hoog die moet zijn en voor welke duur. Nevenvoorwaarden zoals de termijn van aanlevering, de vorm hiervan en allerlei andere formele vereisten worden hiermee buiten het normenkader van de accountant gehouden. Dat wil overigens niet zeggen dat hier niets mee gedaan.
Door wie en wanneer en hoe vaak worden de nevenvoorwaarden gecontroleerd?
 - *Deze controles worden uitgevoerd door de kwaliteitsmedewerkers op de afdeling ISC en door de medewerkers van de interne controle. Deze controles vinden een paar keer per jaar steekproefsgewijs plaats. Hoe vaak die controles plaats vinden verschilt per proces. Risicovolle processen en processen die materieel zijn (waar veel geld in om gaat) worden vaker gecontroleerd dan andere processen.*
- Het beleid van de gemeente Oosterhout op het gebied van M&O is niet vastgelegd in een overkoepelende beleidsnotitie. In veel processen zijn echter wel beheersmaatregelen genomen die misbruik en oneigenlijk gebruik tegen moeten gaan. Als er naar aanleiding van de interne controle bevindingen zijn die duiden op misbruik of oneigenlijk gebruik, zal dit in de jaarrekening nader worden toegelicht.
Kan je een voorbeeld geven van beheersmaatregelen? Bij welke nota kan ik dit bijvoorbeeld terug vinden.
 - *Dit soort maatregelen staan bijvoorbeeld in de nota risicomanagement, de nota budgethouderschap, het treasurystatuut, etc. Een paar voorbeelden:*
 - *Een factuur mag alleen betaald worden indien minimaal 2 personen akkoord zijn. Iemand alleen kan dus geen fraude plegen met facturen.*
 - *Facturen worden in principe pas betaald als er een 'bewijsstuk' van levering wordt toegevoegd aan het dossier.*
 - *Medewerkers leggen een ambtseed af als zij in dienst komen.*
 - *Het hele jaar door vinden Interne Controles plaats op interne processen, waardoor het risico op ontdekking van misbruik en oneigenlijk gebruik wordt verhoogd.*
 - *In materiele processen (daar waar geld en goederen omgaan) wordt zoveel mogelijk functiescheiding toegepast.*